СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 163. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 16 липня 1930. VOL. XXXVIII. No. 163. Jersey City, N. J., Wednesday, July 16, 1930. THREE CENTS.

ШУКАЮТЬ КОМПРОМІСУ ДЛЯ ДОГОВОРУ

НОРИС ОБМЕЖУЄ СВОЮ РЕЗОЛЮЦІЮ.

ВАШИНГТОН. — Прихильники адміністрації заявляють, що вони вже мають запевнену більшість сенату для потвердження договору про морські зоруження. Вони сподіваються, що договір буде потверджений ще цього тижня.

Вони теж певні, що ухвала про договір не буде обставлена ніякими обмежуючими застереженнями, а резолюція сенатора Нориса, що звертається проти тайних додатків до договору, буде поправлена так, щоби вона не була звернена проти президента Гувера. Так мали постановити на конференції, в котрій узяли участь сенатори Норис, Бора й Рід та Стимсон.

ШУКАЮТЬ ЗАРАДИ НА ЗНИЖЕННЯ ЦІНА ЗБІЖА.

Президент Гувер проти купування пшениці Фармерською Радою.

ВАШИНГТОН. — Збіже стоїть нині так низько в ціні, як ще не стояло за останніх 16 літ. Занепокоєна тим федеральна фармерська рада шукає на це якоїсь заради. Деякі фармерські організації виступили з пляном, щоби вона закупила тепер сто міліонів бушлів пшениці; це, кажуть вони, піднесло би зараз ціну пшениці.

Президент Гувер заявився проти такого кроку. Він каже, що фармерська рада мусить шукати інної заради. Деякі члени фармерської ради кажуть навіть, що такий крок був би безправний.

Супроти низьких цін на збіже загально звертають увагу на факт, що ціни хліба не пішли вниз.

КОПАЛЬНЯНА КОНФЕРЕНЦІЯ РОЗБИРАЄ ТОЧКИ КОНТРАКТУ.

НЮ ЙОРК. — Конференція представників робітничих юній та власників копалень твердого вугля, що відбувається тут в Углевому Інституті, почала в понеділок уже третій тиждень своїх нарад.

За цей день нічого властиво не зроблено. Видно це зі спільної заяви сторін, у котрій кажеться, що раджено над поодинокими точками нової умови, яка має ввійти на місце теперішньої дня 1. вересня.

Власники виступили з пропозицією утворити раду для відкривання фактів про вуглевий промисл. Цьому спротивилися представники майнерської юнії, кажучи, що вони будуть так довго противитися утворенню такої ради, як довго власники будуть стояти на тому, що вони можуть колинебудь знижити робітничу заплату.

КРАВЕЦЬКА ЮНІЯ ПРОТИ БАНДИТИЗМУ В ПРОМИСЛІ.

НЮ ЙОРК. — Урядники кравецької юнії звернулися в стейтового прокуратора з просьбою помогти їм боротися проти бандитизму в кравецькім промислі. Бандити мають коштувати промисл коло два міліони річно. Бандити зявляються в фабрикантів та жертвують їм свої обслуги, запевнюючи їх, що вони можуть охоронити фабрикантів перед виконуванням постанов ріжних точок угод з робітничими юніями. Декоди бандити представляються за нижчих юнійних урядників, які своїми впливами можуть зробити, що юнія буде дивитися на такі ломання контрактів крізь пальці.

Свого часу юнія почала боротьбу проти цього хуліганства. У відповідь на це хулігани стали побивати юнійних урядників, а одного з них, Давида Фрідлінга, навіть убили. Юнія оголосила нагороду 2,000 долярів тому, хто викриє вбийників Фрідлінга.

КАЖЕ, ЩО НАЙШЛА ПЛЕМЯ ЛЮДЕЙ БЕЗ ВІРИ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Гортензія Павдермейкер виступила перед зборами Американського Музею Природничих Наук з відчитом про свою подорож по полудневім Тихім океані. Каже вона, що в Новій Ірляндії, коло Нової Гвінеї, відкрила людське племя, яке не має ніяких релігійних понять. Це племя вічно воює з сусідами. Причиною війни мають бути жінки й свині, бо сусідні племена крадуть їм одних і других. Вони дозволяють многоженство обом полам.

УБИЙСТВО В СУДІ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — У місцевому стейтовому суді підчас розправи присутний на салі глядач убив свідка. Убитий Мотлі Флинт був банкиром. Свого часу був він президентом одного нафтового підприємства, що збанкротувало три роки тому зі шкодою 80 міліонів долярів для 20,000 вкладчиків. Убийником його є Френк Кітон, земельний купець, середнього віку. Коли Флинт покінчив свої зізнання перед суддею та вертав на своє місце, з лавок публики вискочив мущина та віддав до нього три вистріли. Флинт покотився на землю, а суддя скочив зі свого трибуналу й обезоружив убийника. Кітон заявив, що він утратив у краху Флинта 4,000 долярів та став банкротом.

ЗАСУДИЛИ ДИКТАТОРА.

Бувшого грецького диктатора, Пангалоса, засудив спеціяльний суд на три роки до вязниці. Присуд випав за те, що він віддав одній текстильній фірмі контракт на 300,000 долярів для постачання тканини для армії, не повідомивши про це міністра фінансів.

СМЕРТНІ ПРИСУДИ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

„Комуніст" повідомляє, що в Миколаєві засудили на смерть селянина Пихтина за протибольшевицьку агітацію серед селян та за те, що вимагав саботувати засіви. У Виниці засудили на розстріл селянина Мисака за підпал дому голови місцевої ради. В Харкові розстріляли 4 селян, обвинувачених у вбивстві комуніста Івченка.

ЖІНКА ВБИЛА СВОГО ЧОЛОВІКА.

В подружжі Йозефа й Марії Греул приходило дуже часто до сварок. Подібне сталося і в останній неділі вечером. Коли вже обоє добре висварилися, ляг Йозеф Греул спати і скоро заснув. Але його жінка не могла вспокоїтися. Вона вхопила сокиру, наблизилася до ліжка і вдарила кілька разів сплячого по голові. Нещасливець пробудився і почав кричати. Збіглися люди і небавом прибув міський лікар д-р Цуфлюхт, що переїжджав якраз біля хати нещастя на Калічанці (Буковина). Побитого перевезли до лічниці, однак нема надії на його виздоровлення.

ДОРОГИЙ ГІСТЬ.

Зоольогічний город у Лондоні роздобув собі молодого тюленя рідкої породи, відомої під назвою „тюлень-великан". Хоча цей тюлень ще дуже молодий — він має 2 метри й 10 центиметрів — то він поїдає денно 15 кільограмів живої риби. Коли він виросте й матиме 4 метри і 80 центиметрів, якій то розмір мають „тюлені-великани" в гамбурськім зоольогічнім саді, то він поїдатиме денно 500 кільограмів риби. Удержання цього дорогого гостя, коштуватиме річно 300 тисяч франків.

НІМЦІ ПЕРЕВОЗЯТЬ ЧЕРЕЗ ПОЛЬЩУ ТРІЙЛИВІ ГАЗИ.

Польські власти відкрили на граничній стації в Хойніцах трійливі гази, які Німці перевозили через Польщу до Східних Прус. Ці гази находяться в посудинах у вагонах, на яких видніли написи „жито". Вагони з газом польські власти придержали й опечатали. З Варшави має приїхати до Хойніц спеціяльна комісія, щоби прослідити цю справу.

УНІФІКАЦІЯ ПРИЛЮДНОЇ ОСВІТИ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Рада народних комісарів у Москві ухвалила перевести строгу уніфікацію прилюдної освіти, так, щоби зменшити культурну автономію поодиноких союзних республік. Національні республики, що досі мали комісаріяти освіти, тепер підлягатимуть у культурно-освітній ділянці союзному комісаріятові освіти в Москві. Новий розпорядок є дальшим кроком до централізації СРСР.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА РАДІО.

Заходом української громади при українській православній церкві в Міннеаполіс, Мінн. відбудеться два концерти української пісні на радіо. Перший концерт відбудеться дня 20 липня (July) в 4-ій год. пополудни (Columbia Broadcaster) радіо-стації W. C. C. O. Програма: 1) Чорна хмара за лиманом; 2) Через поле широкеє; 3) Така її доля (дует); 4) Мороженко; 5) Козенятко; 6) Ой гиля, гиля; 7) Чорна рілля ізорана; 8) Сонце низенько (тріо); 9) Ой піду я до млина; 10) Гей, ну, хлопці, до зброї; 11) На город калинонька; 12) Повій, вітре, на Вкраїну.

Другий концерт відбудеться того самого дня, 20 липня (July), в годині 7-мій вечером, на радіо-стації W. R. H. M. — На цій стації український хор співає вже від довшого часу кождої неділі в 7-мій год. вечером і співатиме надальше. Хор під диригентурою о. Т. Якобчука.

АРЕШТУВАННЯ І РЕВІЗІЇ В ЗОЛОЧЕВІ.

Дня 12. червня пополудні шістьох абсольвентів гімназії, пластунів, постановили використати гарну погоду і пішли в одностроях на прогульку на кілька днів. Про це довідалася поліція і в більшім числі поспішила за ними, а здержавши їх за Бенеом, спровадила з поворотом до Золочева до комісаріяту. Стягнувши протоколи, розпочала у них ревізії, які тревали до пізної ночі. Коло півночі випущено арештованих на волю, крім Плашовецького Евгена. При ревізії позабирано таку небезпечну лектуру, як листа від родини та „Кобзаря" Шевченка! Так то поліція старається відстрашити нашу молодь від такої невинної і дуже пожиточної розривки, як прогулька у пластових одностроях.

ЩОБИ НЕ ЙШЛИ СЛІДАМИ БЕСІДОВСЬКОГО.

З вісток із комісаріяту закордонних справ виходить, що загалом 200 дипльоматичних большевицьких урядовців відмовилися вернути у Москву. В звязку з тим у комісаріяті закордонних справ відбулася нарада під проводом Літвінова при участи управителя ДПУ Ягоди. Радили, якби то перешкодити подібним випадкам і як покарати бувших большевицьких урядовців, що є за кордоном і компромітують революціями уряд СРСР. Постановили зредукувати до мінімума склад дипльоматичних станиць, а за кордон висилати лише тих комуністів, про яких ДПУ мас дасть відповідну опінію. Найближча родина урядовця, що є за кордоном, повинна оставати в СРСР у характері заложників. Від держав, у яких є бувші урядовці, що не хочуть вертатися у Москву, комісаріят закордонних справ зажадає, щоби видали їх СРСР.

ПРИМХИ ПРИРОДИ.

У Югославії в селі Туря одна селянка вродила дитину з головою жаби. Голова йшла безпосередньо після кадова без шиї і була зовсім лиса, а очі виступали наверх. Це немовля жило всього кілька годин.

ЗНОВУ РАСОВА ВІЙНА.

Біле населення околиці Ерик, Оклагома, почало силою виганяти Мyринів, що поселилися там. Білі розярені вбивством одної білої фармерки одним Мурином, її слугою. Прогнано в цей спосіб до трицяти муринських родин. Шериф, дізнавшися про це масове беззаконство, не робить нічого, щоби його припинити, кажучи, що більшість людей, котрі беруть участь у нападах, це не люди з інших повітів. Мурина, котрий допустився згаданого вбивства, переведено до другої тюрми, щоби білі його не злінчували.

РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

Страшна родинна трагедія мала місце в Пірі (Бразилія). Італієць Кіофі, загрижений неповодженнями торговельними, застрілив свою жінку і троє дітей, 14, 4, і 2-літної. Один син упав з враження зімлілий і це його вратувало. По доконаній цих звірств сам батько опісля застрілився.

ДОБРА ДИТИНА.

В Ріо де Жанейро (Бразилія) Раул Моура Муніз продав на підставі фальшивих документів дім своєї матери за 300 тисяч мільрейсів. Та дитина, це наймолодша з девяти дітей у родині.

ЩО РОБИТЬ КОРОЛЬ-ГУЛЯКА.

Румунський король-гуляка Карло заводить уже нові королівські порядки. Передусім казав створити для себе новий гвардійський полк. Далі казав собі ухвалити велику гажу (називається вона цивільною лістою). Гажа ця виносить 40 міліонів леїв річно. Всім своїм жінкам роздав по кілька міліонів леїв, щоби тільки не чіплялися його поли. Свого синка Михася іменував великим воєводою, а свого брата князя Николая генеральним інструктором армії.

З новим роком будуть у Румунії підвищені всі податки.

МІСЯЦЬ ВЯЗНИЦІ ЗА ВБИТТЯ КОТА.

Суддя С. Г. Прімроз в Едмонтон, Альта., засудив Альфонса Фрібурга на 20 долярів кари або на один місяць вязниці за те, що він зігнав пітьком кота з дерева і післав на нього пса, котрий роздер кота на кусники. Тому, що Фрібург не був у змозі заплатити кари, пішов до вязниці до Форт Саскачеван.

НОВА КРАСУННЯ МАДЯРЩИНИ.

Є нею 17-літня Ева Шапльонцай, учениця VII. гімназіяльної кляси в Дебреціні, донька міського лікаря. Нову королеву краси вибрали тому, що недавно вибрана Марія Пап вийшла негайно замуж, а „королева" мусить бути незамужна.

ТРАГЕДІЯ ЛЮБОВИ.

У Станиславові застрілив 20-літній шлюсар Мінцгер 18-літню доньку залізничного урядовця Гонека і сам скінчив самогубством. Найшли їх за селом в околиці Станиславова. Причина — перепони рідні, які не хотіла дозволити на їхнє подружжя.

БОРОТЬБА З КОМУНІСТИЧНОЮ РАДІО-ПРОПАҐАНДОЮ

КОЛИ НІМЕЦЬКИЙ ПРОТЕСТ ПЕРЕД МОСКВОЮ НЕ ПОМОЖЕ, РАДІО-СТАЦІЯ В КЕНІҐСБЕРҐУ ПЕРЕШКАДЖАТИМЕ МОСКОВСЬКІЙ СТАЦІЇ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Два рази на тиждень з московської радіо-стації передають комуністичну пропаганду в німецькій мові. На протест німецького правительства перед радянським урядом з Москви одержано відповідь, що ця пропаганда призначена для німецьких кольоній над Волгою.

Німецьке правительство тепер готує новий, більше рішучий протест, бо заклик німецької поліції та війська до бунту й повалення німецького правительства очевидно не відноситься до німецьких кольоній у Росії. Коли й на цей протест Москва буде викручуватися й не припинить пропаганди, тоді сильніша німецька радіо-стація в Кинингсбергу буде перешкаджати московській радіо-стації. Телер так робить букарештенська стація, коли лише з Москви починається пропаганда в румунській мові.

ІТАЛІЯ ПРИЄДНУЄТЬСЯ ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Після того, як Бріян заявив, що Франція на шість місяців спиняє розпочаття будування воєнних кораблів, Мусоліні заявив, що Італія зробить те саме. Отже шість місяців ні Франція, ні Італія не будуть починати будовання нових воєнних кораблів. Італія це зробила за порадою Англії. Думають, що в той час Франції та Італії пощаститься трохи поліпшити свої взаємовідношення. Мусоліні наказав пресі припинити гострі напади проти Франції, а також спинено фашистівські демонстрації проти Франції.

Та спинення розпочаття будови нових кораблів особливого значіння надавати не можна, бо всеодно тепер усі корабельно-будівельні доки Франції та Італії так заняті будовою нових воєнних кораблів, що вже нема в них місця для нових робіт.

СКОРО ЗАТВЕРДЯТЬ ЛОНДОНСЬКУ УГОДУ.

ЛОНДОН (Англія). — В парляменті вже пройшов у першому читанню закон про затвердження протоколу лондонської морської умови. Треба сподіватися, що скоро наступить ратифікація її, бо навряд, чи вона стріне значну опозицію при другому та третьому читанню.

СВЯТО БАСТИЛІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Після кількарічної перерви національного свята здобуття бастилії та повалення монархії в Франції відбулося святкування цієї річниці з великою участю війська. Такої великої паради в Парижі ще не було з часу проголошення мира по Світовій Війні.

ХОЧУТЬ ЗМІНИТИ ТУРЕЦЬКИЙ КОРДОН.

ІСТАНБУЛ (Туреччина). — Турецьке правительство звернулося до Персії з пропозицією змінити турецько-перську границю так, щоби в дальшому унеможливити Курдам робити повстання. В останньому повстанню Курдів велику участь брали турецькі офіцири султанської армії.

Правительство говорить, що в одному лише бою з повстанцями в районі Зілана вбито поверх тисяч повстанців. Турецька армія однаково жорстоко поводилася з курдськими й турецькими селами, які приєдналися до повстанців. Переслідування окремих повстанських груп, котрі відійшли в гори, провадиться далі.

РЕЗОЛЮЦІЯМИ ВСЕ ВЛАДНАЛИ.

МОСКВА (СССР). — Зїзд комуністичної партії закінчив свої праці, ухваливши кілька резолюцій у справі розбудови індустрії, піднесення хліборобства та зменшення цін на фабричні продукти. Ухвалено також резолюцію про дальшу безпощадну боротьбу з правою й лівою опозицією, з „кулаками" і непманами.

Сталіна знову обібрано генеральним секретарем комуністичної партії, а заступниками його Кагановича, Молотова й Постишева. До політичного бюра партії увійшли майже всі старі члени, за виключенням Томського. Рикова також знову перевибрано до бюра, що гарантує йому дальше залишення його на становищу премієра Росії.

Для скріплення своєї позиції в політичному бюрі Сталін провів туди трох найбільше найдійних своїх людей: Кагановича, Кирова й Косіора, які є представниками найважніших секцій російської комуністичної партії — Каганович від московської, Киров від ленінградської й Косіор від харківської.

Ред.: Як бачимо, в головному органі радянської влади нема жадного Українця, а натомісь від України „вибрано" Поляка Косіора, який має там „репрезентувати та боронити" інтереси українських трудових мас.

НАЦІОНАЛІСТИ ПЕРЕМАГАЮТЬ.

ШАНГАЙ (Китай). — Зі штабу армії Кай Шека повідомляють, що націоналістична армія здобула перемогу над повстанцями в шантунській провінції. На інших ділянках фронту активність боїв упала.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ СЕ СУДІВНИЦТВО?

Справа увязнення Тома Муні й Билинґза приходить до розвязки скорше, як сподівалися найкращі їх приятелі. Як тільки каліфорнійський ґубернатор заявив, що він готов розважити ще раз справу помилування сих двох людий, коли йому буде предложений відклик обжаловуючих зізнань Джана Мекдоналда, адвокати двох засудженців кинулися на пошукання Мекдоналда. Ледво минуло пару днів, а вже хтось там у Болтимор, в стейті Мериленд, розпізнав з фотоґрафії, поміщеної в ґазеті, ославленого свідка та дав знати до поліції. Мекдоналда арештовано, адвокати зявилися зараз у Балтимор та добули з нього справді сензаційні зізнання.

У сих зізнаннях Мекдоналд признає, що його наняли аґенти прокураторії, щоби він фалшиво посвідчив перед судом проти Тома Муні й Билинґза як тих, що поставили підчас Паради Приготовання бомбу, котрої вибух відтак убив богато осіб. Мекдоналд каже, що він не знав ні Тома Муні ні Билинґза та що аґенти прокураторії мусіли завести його до тюрми та показати йому їх, щоби він відтак не помилився при очній ставці в суді. На основі таких зізнань обох обжалованих засуджено було на смерть і тільки дорогою ласки помилувано їх на досмертну вязницю.

Та се, що для вулиці буде тільки сензацією, для американського судівництва буде страшним поличником. Ледво чи можна придумати страшніщий осуд для нього, як те, що двох людий іде на суд, стає в обличу смерти, а відтак карається через півтора десятки літ, а все те на основі фалшивих зізнань, замовлених аґентами судівництва, які з уряду покликані берегти справедливість! Поза всею тою злобною машинерією нібито-справедливости стоїть клясова ненависть богачів до робітників, орґанізуючихся в робітничі юнії.

Мимоволі справа Муні й Билинґза кидає світло на нові прояви сеї ненависти. Власне сими днями Рут, відомий американський назадник, виступив з пляном заведення спеціяльної поліції проти ріжних радикальних чи революційних течій. Проти них Рут хоче боротися не ідейно, не при помочи свобідних ґазет, свобідного слова, але при помочи поліції, шпіцлів, арештів і судів. Рут може бути добрим адвокатом, але він є кепським політиком: вибрався зі своїм пляном у дуже нещасливу годину. Коли афера Мекдоналда смердить на всю Америку, ні, на цілий світ, здається така хвиля не може бути підходячою давати аґентам силу робити з невинними людьми те, що каліфорнійські аґенти зробили з Томом Муні й Билинґзом.

О. Сновида.

НА ВУЛИЦЮ.

Подія дня в Польщі — се не то що на місяць, а навіть на день наперід. До всього того сильно загострилося всередині Річи Посполитої питання національне й питання заграничної політики. В звязку з опорожненням Надренії голосніше зачала в Женеві промовляти Німеччина, а марево ревізії західних границь і Данціґського коридору знова встало перед польською політикою...

конгрес Центролеву в Кракові, зібраний 29. червня, аби заманіфестувати протест польського народу проти режіму Санації. Ціла політична Польща ділиться (очевидно не числючи „меньшостий") на три табори: Санацію, Ендецію і Центролев, який складається з ППС, Визволення, Пяста і НПР. Досі единою послідовною опозицією до режіму маршала Пілсудського була Ендеція (вшехполяки); щож до Центролеву, то деякі його партії (ППС) навіть активно підтримували уряд майського перевороту, деякі все старалися знайти якусь можливість співжиття між соймом і урядом. А коли й виступали проти того уряду, то все узнавали істнуючу фікцію: мовляв, ми боремося проти даного уряду тільки, а не проти системи. **Тепер все змінилося. По перше — Центролев отверто з сойму вийшов на вулицю. По друге — отверто заявив, що бореться не проти кабінету Бартля чи Славека, лише проти цілої системи майського перевороту.**

На сей виступ давно вже всі в Польщі чекали, бо становище дійсно ставало дуже напруженим. Сойм зі сторони уряду просто легковажено, протягом цілого року міг він радити тільки три місяці, а полагодити тільки буджет. До контроліж над виконанням буджету уряд сойму систематично не допускав, безнастанно його відрочуючи, як тільки сойм хотів скористати зі своїх прав. Дійшло до того, що уряд видав на вибори (а властиво на вибір своїх прихильників) зі скарбу держави 8 мілїонів, так що справа ціла скінчилася потягненням міністра скарбу перед Трибунал Стану. Заповідженої реформи устрою — теж не предкладав уряд соймові. А в сфері господарчій росло **безробіття, зубожіння середнього стану, застій у торговлі, селянська нужда, відтяття заграничних кредитів;** бо гріш чужий боявся іти до Польщі при непевности стосунків, які там панували, коли ніхто не міг передбачити потягнень уряду не то що на місяць, а навіть на день наперід.

Все се, разом з неможливістю для опозиції заявити свої жадання в безнастанно відрочуванім соймі й привело до консолідації опозиції в Центролев, в один бльок, і до краківського зізду.

На зізді було понад 10,000 робітників і селян польських, які остро й однодушно висловилися проти істнуючої системи й за привернення важности конституції. Безпосереднього наслідку очевидно сей зізд не матиме, бо забогато є ріжниць між тими партіями і ледво чи моглиб вони утворити уряд ППС з Вітосом і Керником. Що міг би зробити уряд, де одні його члени є за „дешевим хлібом", а другі — за дорогим? Одні за капіталістичною системою, а другі — проти неї? Одні за церкву, другі — проти „клерикалізму" і проче? Але сила опозиції є якраз у тім, що й **уряд Санації не має жадної відповіди на оті дражливі питання польської політики.** Ніхто не знає, як задумує уряд розвязати питання безробіття, аґрарне, національностей, відношення церкви до держави й проче. Сила опозиції в тім, що **Санація не має ніякої програми** праці, а властиво не знає, чого хоче (опріч того, щоб утриматися при владі). Від 1928 р. уряд значно обмежив свою ініцияитиву. Богато пильних справ лежить у шуфляді, як справа реформи податкової, реформи виборчої й устрою держави, справа трактатів торговельних з заграницею. Уряд ніби охоплений паралїжом. А з соймом працювати не хоче, хоч сам нічого не робить і навіть не оголошує евентуального пляну праці. Не дивно, що при таких обставинах мусіло прийти до гострішого виступу опозиції. Тепер уряд буде мусіти „показати свою фарбу" і щось зробити: або піти на переговори з опозицією, або проголосити отверту неприкрашену диктатуру, розганяючи „представників народу" на чотири вітри. Зізд краківський — се перший виступ. За ним прийдуть другі, а може й так статися, що не теперішня опозиція опанує вулицю, **тільки вулиця опанує опозицію й тоді дуже непевними виглядатимуть перспективи майбутнього політичного розвою Польщі...**

Очевидно, що „меншости" виступають у сім спорі лише як сторонні глядачі. Скоштували вже вони на собі еру панування Керніка й Вітоса, не захоплюються й маршалком сойму І. Дашинським, знають добре й Санацію. „Хоч верть круть, хоч круть верть, а в черепочку смерть" — так менше більш виглядає для „меншостий" дилема польська. Хто правитиме нею — Санація чи опозиція?

Але сей спір ворожих таборів, що все загострюється, може допровадити до поважних стрясень, і тоді повинні „меншости" рішити, що мають робити і яку політику провадити. Щоби події їх не заскочили, як се бувало нераз...

П. Феденко.

ХАРКІВСЬКИЙ ПРОЦЕС І УКРАЇНСЬКІ „ПРОСВІТЯНЕ" ЗА КОРДОНОМ.

(Голос з української соціял-демократичної преси).

Пів року била в бубни большевицька преса зприводу розкритої орґанізації СВУ, яка хотіла скинути московську окупацію й створити незалежну демократичну Україну.

І неабиякий момент вибрала диктатура для арештів та процесу: в розгарі „колєктивізації сільського господарства", в той час, коли рукою наслідників Аракчеєва руйнується до ґрунту такий сякий злиденний добуток українських мас. Голодна людність просить, домагається хліба, але замісць їжі дістає політичне видовище..

Як відомо, „колєктивізація сільського господарства" найширше провадиться на Україні.

До кінця травня на Україні мусіли селяне засіяти 8,687,500 гектарів; 57% селян силою загнано в СОЗ-и (Спілки обробки землі. Див. „Соц. Земледелие". Москва. 26 травня 1930). На Московщині й природні умови інші й політичні відносини не так загострені, тому там і „колєктивізація" має більше „паперовий" характер: ось, напр., у Московській губ. до 2 березня відсоток колективізованих селян знизився з 73% на 25%. Тому то для „піднесення настрою" влаштовано процес саме в Харкові, бо на Україні особливо все кипить проти насильства московського: економічна експльоатація викликає національно забарвлений ефект. Бажання ослабити цей національний спротив України проти економічного й політичного ґноблення з боку Москви примусило большевиків поставити на сцену монстрпроцес, який ДПУ підготовляло роками.

За що судили українських громадян у Харкові? Хто судив і на якій підставі? Що означає цей процес для дальшого розвитку України?

Не за діла судили комуністичні судді у Харкові Єфремова та др., а за слова й навіть тільки за думки. Разяча подібність до царської розправи над членами Кирило-Методіївського братства 1847 року — Костомаровим, Шевченком, Кулішем та інщими.

Костомаров у свойому листі до Герцена писав: „Як при таких даних можна було винувати арештованих за політичний проступок, коли товариство істнувало **в думці, а не в ділі...?** Під моральним обухом **замкнення в кріпости** примусили обжалованих наговорити на себе, що дійсно було товариство"...

Так само, як за царя Миколи I., певну ролю відограли провокатори, — там студент Петров, тут інші. Як тоді, так і тепер не виявила більшість підсудних досить відваги: тоді пробували деякі кирило-методіївці доводити, що ніби їх федеративно- словянська програма мала завдання обєднати всі словянські народи „під лагідною рукою монарха всеросійського"; тепер дехто з обжалованих в харківськім процесі, для доказу своєї „благонадійности", намагався сполучити ідею української незалежности з большевицькими плянами „соборної радянської України" від Харкова аж до Ужгорода, звичайно, під неодмінним проводом Москви.

І там і тут підсудними були здебільшого люде учені, достойні всякої пошани, як культурні діячі, й всеж лише з уст Шевченка та Гулака не почув царський режім покаянного слова.

В засланні писав Шевченко:
„О, думи мої, о, славо злая!
За вас отут я в чужому краю
Караюсь, мучусь, **але не каюсь!**"

Всі інші, „припадаючи к стопам царського величества", покаялися і **засудили свої** (не діла!) думки...

„Каяття" підсудних перед загрозою казаматів — це не тільки „стиль доби", в якій панує большевизм (дійсно, нема за останній час процесу, еб вороги большевиків не „покаялись"), це явище обумовлене всім попереднім розвитком суспільства бувшої російської імперії. Драгоманів свого часу дуже влучно означив хибу східно-европейців як „затуплене між людністю чуття особистої гідности через надзвичайний розвиток царського бюрократичного начала".

В тім то й ріжниця між революціонерами в Росії (СССР) і, напр., у Франції, що в останніх чуття особистої гідности було розвинене, й воно стало врешті підставою для демократії. Дантон, ідучи на ґільотину, кричав своїм громовим голосом, побачивши свого ворога Робеспєра: „Ти підеш за мною!" Чи чуємо щось подібне з уст прихильників правого й лівого „ухилів" компартії, яким загрожує навіть не смерть, а найбільше заслання або скинення з теплих посад. Ні! Каються Риков і Бухарин, кається Шумський і Хвильовий, а за ними вся безіменна дрібнота, сіра обивательська маса, що з дня народження почуває себе „винною перед начальством".

Самособою, ми не можемо не доцінювати „досягнень" большевицьких майстрів провокації, допиту й тортур. Коли ці мистці знайшли способи поставити на коліна такого безстрашного революціонера, як Борис Савінков, коли вони ухитрилися возити Віталія Шульгина по „трох столицях", показувати йому „монархічні зібрання", що складалися виключно з аґентів ДПУ, то нема дива, що сили на харківськім процесі були далеко нерівні.

Насамперед, — роля провокації в цьому процесі. Большевики почали підготовку цього процесу давно, ще з того часу, коли з еміґрації вернувся невдалий міністер УНР Ніковський. Його роля в підготовці процесу величезна. Це він ніби „піддержував звязок" з українською еміґрацією, він же, по всьому, „інформував" і Єфремова. В квітні 1926 р. одержав Єфремов мітичний „лист від Л. Чикаленка". В травні убито Петлюру: большевики побачили, яке враження зробило це вбивство на Україні, й провокаторам дано директиву: утворити широку орґанізацію, втягати в неї як мога більше людей. Провокатори „потрудились". 3 роки істнувала „СВУ", й ніхто з її членів не був заарештований, бо небезпеки вона для большевиків ніякої не уявляла; збирались добрі знайомі, пили чай і міркували між собою про те, яке життя настане після большевизму. Істнування орґанізації без перешкод з боку большевиків дало таку певність декому з членів СВУ, що вони почали писати **щоденники,** в яких записувалося не тільки все те, що хто говорив, але й те, хто що **думав.** І коли один такий щоденник попався в руки чекістам, то їм нічого більше не було треба. Повторилася історія та сама, що й з щоденником Голубовича. Мануїльський в 1921 р. на процесі с.-р. говорив:

„Коли окремий відділ заарештував Голубовича, й ми розтулили його щоденник, де записувалося з дня на день, про що говорилось в їх партії, ми можемо сказати: візьміть всю оцю книгу справ, залишіть тільки щоденник!" (Дело Ц. К. УПСР. 1921 р. Київ).

Провокатори присипляли обережність учасників СВУ, **провокатори** робили вигляд, що вони „піддержують звязки" з українською еміґрацією, вониж за вказівками ДПУ **тягли вправо** СВУ, накидуючи цій орґанізації таку програму, яка в масах безперечно не має популярности. (Напр., викупи землі й ін.) Не дурно В. Чеховський на суді зазначив, як свою помилку, те, що він пішов з „угодовцями". Учасник процесу **вірили,** що за кордоном теж істнує філія СВУ; може бути, що через руки тих же аґентів ДПУ одержав дехто з них й інші сфальшовані „листи від еміґрантів". В цьому факті теж криється одна з причин, чому підсудні, опинившись у большевицькій вязниці, почали один за другим „каятись": вони тоді лише ясно побачили, що були протягом кількох років **сліпим знаряддям** большевицьких аґентів, які знали все до подробиць. І тому навіть деякі люде міцної вдачі, що на початку відмовлялися зізнавати, потім „покаялись".

(Кінець буде).

В. Свербивус.

ПЕРШІ УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ.

(Оповідання).

(4)

— А що там коштує морґ доброї землі?

— Півтора доляра, або й лише доляра і чверть. У нас в місті ґрунта дорожчі, як за містом на селі. За наш морґ можна мати пятьдесять, або й сімдесять американських морґів з лісом, з пашою, з оленями, медведями, індиками, пчолами...

— Всеж таки я не радив би тобі продавати всю батьківщину, бо не знати, як то буде в тій Америці. Може всі ліпші ґрунта вже розпродані, і ти нічого не дістанеш. Лиши тут бодай хату з одним морґом. Як там не купиш і вернеш назад, то бодай будеш мати власний дах над головою.

— Я вже так, неначе би купив. Той Борух Фростіґ, що їхав зі мною сюди, заступає якусь спілку, що в Америці купила від держави величезні простори, переміряла їх, поділила, поробила мапи і тепер продає частинами по кількасот акрів, по пашому, морґів. Борух має мапи тих ґрунтів і готові контракти. Лише вибери собі на мапі ґрунт, заплати, підпиши і їдь просто на своє.

Мороз, глянувши у вікно, перебив:

— Я цікавий, чи Магда Решетаря пізнасть тебе. Біжить до мене.

Двері відчинилися і до шинку увійшла висока, плечиста дівчина. Побачивши, що з Морозом при столі сидить якийсь сторонський, зупинилася під дверима і головою кивнула, кличучи так Мороза до себе. Сей не рушився з місця. Показуючи рукою вільний стільчик біля стола, сказав:

— Тобі до мене такаж дорога, як мені до тебе. Як ти до мене з яким ділом, то прийди близше і сідай. Відпічни, бо ти задихана.

Дівчина, далі стоячи під дверми, відповіла:

— Ходіть сюди. Щось скажу вам до вуха, бо чужі люди не потрібують того чути.

— Тут чужих нема. Ходи близше і придивися йому. То твій старий знакомий.

Магда підійшла до стола і призираючися Котлярукови, сказала, звертаючися до Мороза:

— Чого ви мене дурите? То якийсь сторонський, ніколи на очи не бачила.

Котлярук розсміявся і каже:

— Не бачучи, на очи, гатила мене патиком по спині, виганяючи з батьківського саду!

— Я? Я я виганяла вас з нашого саду, ще й патиком гатила? То ви мабуть в який інший сад влізли, не в наш.

— В сад Решетаря Пилипа. З хати вибігла його донечка Магда, тай до мене з патиком. Тямлю добре, хоч то було тому десять років.

— Десять років! — Магда крикнула, призираючися Котлярукови ліпше.

— Ще не пізнаєш? — спитав Мороз.

— Як би то я лише одного виганяла з нашого саду, то може би нагадала собі. Але я що днини гнала двох, трьох, бо до нашого саду пхалися всі хлопчиська всіх наших сусідів... Хіба... хіба... Є лиш один такий, що кудись повіявся і я з десять років не бачила його... син покійного Котлярука.

— Нарешті! — Котлярук крикнув, сміючися.

— Справді Котлярук? Той що за Мариною полетів до Відня? Здорова? Дітий богато? Може й вона приїхала?

— Я поїхав за Мариною до Відня, але у Відни ми розійшлися. Така не для мене.

— Ви розвелися?

— Не треба було, бо ми цілком не зійшлись були.

— Я тут забалакалася, а мама дожидають мене. Я прийшла просити... Дайте нам ще один бохончик. Нині тато сплятять весь довг, бо на торг пігнали свиню.

Мороз показав рукою полицю, на якій рядом стояли хліби і сказав:

— Вибери собі.

Дівчина вибрала бохонець, подякувала і пішла.

— Гідна дівка, — Мороз промовив, коли Магда вже була за дверми. — Гарна, здорова, роботяща і добра. Що з того, коли ніхто не бере, бо бідна. Для неї вже крайна пора. За місяць буде їй двацять і два.

— Саме така була би для мене добра.

— Ти хочеш женитися?

— На фармера в Америці-ані думай пускатися без жінки. Я сюди приїхав не лиш на те, щоби продати мою батьківщину. Також хочу знайти собі жінку. Як не дівку, то яку молоду бездітну вдову. Добре було би, як би мала бодай парусот ґульденів.

— Ти дивися не так за ґульденами, як за такою, що схотіла би до Америки. Сумніваюся, чи таку знайдеш. Не лиш богачка, але й бідна не поїде. Хіба якась така хирява, що й тут служби не годна знайти.

— Така мені там непотрібна, хоч би й гроші мала. У Решетаря були ще якісь діти.

— Були і є. Через ті діти Магда лишиться старою дівкою. Як би хотів вивінувати Магду, мусів би дати бодай морґ. Тоді не стало би на хліб решті родини. Ось тепер вже цілий місяць беруть хліб від мене на кредит. Є кому їсти, бо є ще молодша донька і три сини. У них тепер біда, бо відколи прийшла залізниця, шевство вже не такий добрий інтерес, як то було за наших батьків. Торішний недорід дорізав його.

Мороз встав і відійшов від стола, бо до шинку стали сходитися люди, що на торговиці зорудували своє діло і перед виїздом з міста вступали до шинку покріпитися. Котлярук вийшов на торговицю і там допитав Решетаря саме в хвили, коли сей від різника брав гроші за продану свиню. Решетар не пізнав його і дуже здивувався, що той Котлярук має до него якесь діло, та тягне до шинку, щоби з ним побалакати. Випросився на хвилину кажучи, що мусить до податкового уряду, бо як нині не заплатить податкових залеглостий, то завтра до хати прийде грабіжник. Котлярук запросив його до шинку Климчака, бо хотів балакати там, де його ще ніхто не знає. Пройшовся по торговици і пішов до Климчака, радше до Климчакової. Сів за порожним столиком в куті. Ледви сів, надійшов Решетар. Балакаючи, Решетар раз коло разу чіхався в потилицю і журливо зітхав. Зітхнувши ще раз важко, попрощався і відійшов.

(Дальше буде).

В БЕЗКОНЕЧНІЙ ЧЕРЗІ.

УВО ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 16. червня на початку розправи трибунал відкинув внесок об. д-ра Старосольського, щоби на підставі поліційних книг ствердити, чи обвинувачених завертали від слідуючого судді до поліційних арештів. Після цього д-р Шухевич поставив внесок, щоби свідка Хшановського сконфронтувати з обвинуваченими для ствердження, чи свідок був присутній при побоях. При конфронтації Крушельницький і Терещук заявляють, що свідок Хшановський поводився з ним чемно. Обв. Наполевич твердить, що Хшановський, переслухуючи його, крикнув: **„Ти думаєш, що я не вмію бити?, і вдарив його 4 рази в лице.** Свідок заявляє, що це неправда. Обв. Кульчицький пригадує свідкові, що він був присутній при биттю, подібно твердить і Кирилюк, але свідок зі стоїцьким спокоєм все заперечує.

Другий ключник вже не такий наївний.

Казимир Саварин, ключник поліційних арештів, під присягою твердить, що обвинувачених не били, що він не чув, щоби когось бито.

Д-р Шевчук: Пане Саварин, чи ви пригадуєте собі, що одного вечора ви прийшли до келії і бачили Попадюка побитого, опухлого і після побоїв пят ви мочили Попадюкові опухлі ноги?

Свідок: То все неправда, я нічого такого не бачив. У келії є ведро на воду, щоби вязні мали в чому митися, а не для мочення ніг.

Д-р Шевчук: А інші функціонарі твердили, що там ніякого ведра нема.

Обв. Попадюк: Чи ви пригадуєте собі, що одного дня, ви пане свідок, говорили мені: „Ви побиті і не можете ходити", та приносили мені воду?

Свідок: То неправда.

Обв. Колодзінський: Пане ключник, ви тямите, як одного дня на проході **я побачив Попадюка і питав його: „Що це в тебе такі синяки на лиці?",** а ви, пане свідок, крикнули: **„Нє вольно мувіць!"** і розігнали нас?

Свідок: Не памятаю.

Обв. Терещук: Пане свідок, **чи памятаете, як ви, побачивши мене побитого, питали: „Відзіш, тшеба ці било тего?"**

Свідок: Я бачив вас лише попеченого бомбою і тому так казав, а не про биття.

Обор. д-р Ганкевич дає свідкові кілька питань, на які ключник відповідає, але коли оборонець пригадує свідкові, що недавно в поліційних арештах побито одного неполітичного вязня так, що треба було кликати аж міського лікаря, то предсідник трибунаіу **„ухилив це питання" і не дозволив оборонцеві докінчити.**

Свід. комісар поліції **Емілліян Чеховський** у своїх зізнаннях повторяє більш менш те, що зізнавали його попередники.

Стефа Шушкевичівна Богу духа винна.

Свідок широко оповідає про зізнання поодиноких обвинувачених, при чім твердить, що Шушкевичівна Стефа рисувала пляни розміщення членів УВО на Знесінню і коли ці пляни не подобались декому із обвинувачених то Стефа Шушкевичівна рисувала пляни ще раз і Терещук застав її при роботі, в якій їй допомали інші члени УВО. Свідок переслухав між іншими і Шушкевичівну. Ця обвинувачена ввесь час твердила, що до УВО не належить, що в помешканні Махницького ніколи не була, жадних плянів Знесіння не робила. Взагалі Шушкевичівна представляла справу так, що в справу бомбового замаху і до вязниці вона попала через непорозуміння, так як Пилат до „Віруо", а в дійсности вона нічого не винна, хіба Богові духа і без потреби мучиться 8 місяців у тюрмі й без потреби її мама плаче, що дочка втратила рік студій.

Обв. Колодзінський так само при всіх переслуханнях твердив, що до УВО не належить, жадних присяг на револьвер не складав і носив не бомби, а правничі книжки, з яких виковував параґрафи. До речі треба згадати, що польським журналістам чомусь зі всіх обвинувачених найбільше імпонує Колодзінський.

Свідок твердить, що нікого не бито, що обвинуваченим у вязниці жилось добре та що вони все були дуже веселі.

Але вкінці свідок признає, що одного разу чув, як при переслуханні обв. Онишкевич кричав до аґента Радоня: „Пане, не грозіть мені!", а Радонь зденервовано шкробався в голову. Обв. Кульчицький і Клішівна до ніякої участи в роботі УВО не признались.

При кінці свідок заявляє: „Мені дивно, що тут говорять про биття вязнів! Я ніколи не бив і про ніяке биття вязнів не знаю і не чув".

Предс. триб.: Крушельницький каже, що його забирали зі слідчого суду до поліційних арештів і то по закінченні слідства.

Свідок: То неможливо, так не було!

Предс. триб.: Свідок Ґелєвський зізнавав, що коли він відвідав Попадюка, то він скаржився: „Мене били, мене мучили" і показував синяки.

Свідок: То неможливе! Я чув кожне слово, яке Попадюк сказав Ґелєвському!

Предсідник трибуналу конфронтує свідка Ґелєвського із комісарем Чеховським і **Ґелєвський докладно описує ситуацію при стрічі з Попадюком і твердить, що в той час, як комісар Чеховський не звертав на нього уваги, переглядав речі принесені для Попадюка, Ґелєвський шепнув до Попадюка, чи його били, а Попадюк показав синяк і сказав тихо: „Мене катовано!".**

Предс. триб.: То ви пане Ґелєвський шепнули так спритно, що пан Чеховський не чув?

Свід. Ґелєвський: Так спритно, що пан комісар не чув.

Свід. Чеховський: То виключене. Якби ми били Попадюка, то не булиб такі наївні, щоби його зі синяками показувати рідні!

Вотант Петер: Чомуж ви, пане свідок, не спитали Попадюка голосно чи його били?

Свід. Ґелєвський: Бо я не хотів шкодити Попадюкові...

Предс. триб.: Це не шкодилоб, це помоглоб. Чому ви не писали про це в пресі, чи не звернулись до прокуратора зі скаргою?

Свід. Ґалєвський: Я звертався зі скаргою до посла Луцького, пралата Куницького і Ліщинського, щоби вони щось в цій справі робили.

Прок. Ліпш: Чи не ліпше було звернутись до якоїсь польської партії, до ББ., чи іншої, замісць до пралата Куницького?

Свід. Ґелєвський: Я був переконаний, що українські посли більше поможуть, як польські, ба, хоч я Поляк, то моя жінка Українка і її братови більше могли помогти Українці.

На запит д-ра Шухевича свідок Чеховський твердить, що Цар зізнавав начеб то обв. Крушельницький намовляв його палити державні ліси.

Далі на запит прок. Ліпша, обв. Попадюк твердить ще раз, що все те, що він сказав при переслуханні, було сказано лиш тому, що його били, вимушували відповісти на підсунені питання.

Обв. Кирилюк в обороні чести Стефи Шушкевичівної.

Після перерви, переслухувано далі свідка Чеховського, який між іншим зізнав, що обв. Кирилюк підчас переслухання нарікав на Шушкевичівну і говорив: „Та шельма намовила мене вступити до УВО".

Обв. Кирилюк: Я протестую проти перекручення моїх слів! Я ніколи не висловлювався про панну Шушкевичівну тими словами! Це неправда! Я говорив інакше!

(„Діло").

ВІДОЗВА

до заморських братів зі села Криве, повіту скалатського.

Дорогі брати й сестри!

Минуло десяток років, як ви оставили нас боротися самих з ворогом. Підчас національного зриву ми боролися з крісами в руках, устелюючи рідну землю трупами. А тепер у нас лишилася одна зброя, найважніша, а то „Просвіта" та дім народний, де можемо зійтися й можемо поговорити своєю власною мовою й готуватися до дальшої боротьби за нашу Неньку Україну.

Ми рішили вибудувати новий дім. Рішили, бо мусіли, тимбільше, що нам треба виполоти в нашім селі пирій москвофільський.

Звертаємося до вас з братерською просьбою й надіємося, що ви також нам поможете своїми лептами.

Просимо, поможіть нам, односельчане і брати наші зі скалатського повіту, докінчити будову початої нами твердині. Ваші імена будуть записані в книзі на спомин нашим молодим поколінням. Взиваємо всіх Українців і Українок до жертви на будову народного дому, а жертви просимо слати на адресу о. Юрія Колодія, або до читальні „Просвіти" в Кривім, повіт Скалат.

Гаразд!

Виділ читальні „Просвіти" в Кривім.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 274, повідомляє всіх своїх членів що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 20 липня, в годині 2-гій пополудни. Проситься всіх членів прибути на мітінґ і заплатити свої вкладки. — С. Цицик, предс.; Л. Максимич, кас.; М. Лопушанський, секр.

На улиці.

— Що то за чоловік цей, що там іде?

— Отой? Або що?

— Він мене назвав дурнем.

— Я його не знаю. Але видно, що то якийсь розумний чоловік.

—o—

Чому в Жидів носи довгі?

Ти, Шльойма, мені хотілось би знати, чому у вас, Жидів, такі довгі носи?

— Який ти дурень. Ти цього не знаєш, що Мойсей водив Жидів 40 літ по пустини, та так і понатягав їх..

—o—

— Перепрашаю вас, пане... чи це ваш синок там бігає?

— Гм... котрий?

— А той... Такий гарний та гречний... до ангела подібний.

— А, а! так, мій, мій!

— То прошу заплатити мені за того опришка 15 долярів. Він перед хвилею збив мені вікно в склепі.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Закінчення Школи Українського Танку.

Дня 28-го червня ц. р. відбулося закінчення вищих і нижчих курсів школи українського національного танку артиста-балетмайстра Василя Авраменка.

Учні школи показали себе з найліпшого боку й за своє виконання українських танків діставали багато оплесків. Особливе захоплення публики викликали танці найменчих учнів школи, котрі, хоч і не завше вірно, але з почуттям старалися показати своє уміння.

При кінці виступів було роздано подарунки поодиноким танцюристам і танцюристкам за найліпше виконання танків. Громадянство добре розумілося на справі й нагороду діставали в більшости ті, хто в танкові показав не тільки добре виконані кроки, але віддав характер та зміст танку в жвавому й бадьорому виконанню його.

З огляду на пізну годину артист Авраменко протанцював лише „гопак парубоцький" замісць заповідженого „Вільного Гуцула". В цьому танкові артист Авраменко показав себе, як і завше, артистом першорядної ваги й дістав довготревалі оплески.

У своїй промові після закінчення танків артист Авраменко перечислив труднощі, які йому приходиться поборювати при переведені своєї ідеї — відродження українського національного танку — в життя та закликав старше громадянство піклуватися вихованням дітей в національному дусі, в любови до свого рідного краю, рідної мови, танку, музики. Тепер молодь сама гуртується в Ню Йорку, бо вже заснований клюб молодих танцюристів, який треба також підтримувати з боку батьків.

Від родичів дітей говорив громадянин Павло Боднар і подякував артистові Авраменкові за його невтомну працю на полі піднесення й пропаганди українського національного танку, та побажав йому успіху в майбутньому.

Треба сказати, що старше громадянство належно оцінило стремління артиста Авраменка й на виступ прийшло в досить великій скількости.

Такі виступи гуртують Українців, прищеплюють їм любов до свого рідного мистецтва, привчають молодь шанувати й любити українське мистецтво та виховують у ній почуття приналежности душею до свого українського народу, що живе в Старому Краю.

У цьому є велика заслуга людей, котрі, не шкодуючи часу й здоровля, працюють у царині піднесення національної свідомости серед нашої молоді тут в Америці!

Присутній.

—o—

СИРАКЮЗ, Н. Й.

На боєву акцію.

В нашій місцевости засновано О. Д. В. У., котра має на цілі помагати морально й матеріяльно борцям у визволенню нашої землі з ворожих лабет.

На книжочку Р. Ф. зложили члени і симпатики по $2,50: М. Клюсик; по $2.00: Г. Туркевич; по $1.25: І. Камінюк, І. Лесюк, В. Дячук; по $1.00: А. Яворський, о. Е. Сидоряк, І. Пишняк, В. Авраменко, М. Дзедзюх, В. Гуменюк, Г. Федорчук, О. Шмокалюк, Ю. Щупак, Л. Щербин, А. Луцак; по 75 цнт.: В. Осухівський; по 50 цнт.: М. Даньків, Г. Моздір, п-ні А. Костів; по 25 цнт.: А. Пахолок, П. Новий, Т. Андрусишин, і Н. Н. — Разом $22.50. З кольпортажі „Сурми" прийшло $18.00, з кольпортажі брошур У. В. О. $6.75. З забавки котру устроював Жіночий Українсько-Американський Горожанський Клюб 27 квітня 1930 р., зібрано $12.80. На передплату „Сурми" зложено $2. Разом $62.05 вислано через Обєднання до У. В. О.

Г. Туркевич.

СЕЗОНОВІ САМОГУБСТВА.

У Коломиї застрілився 20-літній ґімназист Карло Пітула з остраху перед лихим свідоцтвом. Як що року у порі роздачі свідоцтв і іспитів такі самогубства повторюються у нас серед молоді. Процент тих, що „перепадають" при матурі і інших іспитах, є непомірно великий з передвоєнними часами. Перша причина цього: загострення вимог — супроти надто великої скількости учнів і студентів.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
за червень 1930 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	355.90
2.	178.19
3.	77.02
4.	86.04
5.	87.33
6.	35.33
7.	188.98
8.	205.45
9.	136.88
10.	173.37
11.	4.39
12.	106.16
13.	42.52
14.	96.67
15.	26.47
16.	48.92
17.	27.63
18.	109.45
19.	10.62
20.	138.95
21.	80.38
22.	87.24
23.	51.53
24.	113.85
25.	39.45
26.	35.91
27.	40.50
28.	146.44
29.	146.50
30.	72.16
31.	147.55
32.	36.32
33.	80.85
34.	108.31
35.	22.36
36.	89.07
37.	71.63
38.	218.01
39.	124.98
40.	29.68
41.	30.27
42.	104.41
43.	57.29
44.	158.63
45.	180.19
46.	30.83
47.	48.20
48.	51.44
49.	17.84
50.	32.81
51.	48.65
52.	42.14
53.	59.21
54.	17.69
55.	43.33
56.	116.47
57.	100.90
58.	95.65
59.	141.61
60.	19.01
61.	55.22
62.	60.35
63.	231.08
64.	66.77
65.	268.15
66.	103.50
67.	133.44
68.	34.41
69.	81.76
70.	240.04
71.	10.05
72.	51.60
73.	81.15
74.	49.24
75.	111.19
76.	237.95
77.	66.49
78.	133.75
79.	3.51
80.	42.23
81.	126.53
82.	57.84
83.	86.37
84.	25.15
85.	124.99
86.	192.18
87.	95.62
88.	7.18
89.	13.27
90.	202.09
91.	222.05
92.	14.88
93.	46.57
94.	217.18
95.	53.29
96.	161.09
97.	76.35
98.	114.74
99.	149.01
100.	72.30
101.	52.35
102.	341.88
103.	88.43
104.	197.80
105.	151.14
106.	194.54
107.	57.89
108.	90.51
109.	101.87
110.	25.67
111.	41.63
112.	187.72
113.	74.72
114.	57.01
115.	21.09
116.	63.01
117.	71.81
118.	63.56
119.	34.49
120.	136.95
121.	95.52
122.	47.56
123.	137.00
124.	96.35
125.	18.68
126.	76.46
127.	102.67
128.	58.38
129.	32.78
130.	202.98
131.	34.43
132.	127.49
133.	167.46
134.	62.26
135.	96.74
136.	146.93
137.	167.10
138.	47.63
139.	68.37

Відділ	Заплатив
140.	51.88
141.	29.68
142.	101.39
143.	25.71
144.	41.65
145.	46.61
146.	118.03
147.	396.32
148.	12.14
149.	48.00
150.	19.21
151.	88.73
152.	64.58
153.	20.67
154.	44.14
155.	324.22
156.	104.68
157.	27.55
158.	8.32
159.	70.14
160.	72.35
161.	133.01
162.	37.27
163.	85.61
164.	85.01
165.	98.99
166.	13.37
167.	50.58
168.	168.92
169.	48.90
170.	173.32
171.	38.98
172.	28.10
173.	28.44
174.	18.25
175.	113.12
176.	53.07
177.	71.38
178.	49.17
179.	161.73
180.	5.96
181.	127.89
182.	124.53
183.	98.11
184.	7.33
185.	90.08
186.	61.77
187.	45.77
188.	33.22
189.	25.39
190.	26.59
191.	73.44
192.	65.81
193.	137.94
194.	15.90
195.	36.46
196.	42.41
197.	32.77
198.	55.97
199.	9.76
200.	71.47
201.	48.92
202.	40.46
203.	74.26
204.	114.22
205.	22.10
206.	332.80
207.	54.44
208.	35.56
209.	114.52
210.	32.30
211.	122.13
212.	38.23
213.	269.41
214.	50.46
215.	33.00
216.	43.89
217.	323.95
218.	269.91
219.	47.67
220.	129.97
221.	337.54
222.	15.33
223.	167.15
224.	4.80
225.	29.10
226.	15.35
227.	76.45
228.	54.41
229.	170.90
230.	225.58
231.	48.67
232.	55.54
233.	47.83
234.	122.87
235.	118.55
236.	120.84
237.	145.60
238.	61.06
239.	178.96
240.	11.59
241.	80.15
242.	118.12
243.	80.80
244.	21.99
245.	131.63
246.	35.14
247.	215.81
248.	50.03
249.	32.76
250.	17.40
251.	126.66
252.	62.30
253.	72.41
254.	185.60
255.	78.83
256.	32.33
257.	44.43
258.	39.15
259.	140.21
260.	24.66
261.	13.26
262.	45.98
263.	63.65
264.	21.33
265.	33.25
266.	69.32
267.	53.92
268.	64.78
269.	24.56
270.	144.68
271.	80.85
272.	7.13
273.	111.72
274.	138.72
275.	89.24
276.	440.38
277.	81.89
278.	47.00

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
279.	6.24	337.	17.44
280.	98.61	338.	227.37
281.	25.56	339.	86.75
282.	174.88	340.	20.18
283.	92.91	341.	80.62
284.	22.01	342.	199.87
285.	30.23	343.	42.23
286.	64.88	344.	44.69
287.	9.93	345.	121.64
288.	187.74	346.	23.94
289.	36.71	347.	62.62
290.	55.24	348.	9.24
291.	26.76	349.	87.50
292.	273.76	350.	76.09
293.	38.52	351.	36.49
294.	51.59	352.	66.82
295.	178.75	353.	17.66
296.	208.91	354.	26.94
297.	13.20	355.	44.03
298.	48.84	357.	29.56
299.	76.76	358.	55.23
300.	280.63	359.	34.41
301.	100.83	360.	71.46
302.	6.95	361.	323.47
303.	61.54	362.	24.56
304.	24.12	363.	119.19
305.	76.49	364.	238.30
306.	26.56	365.	106.23
307.	68.60	366.	14.40
308.	105.35	367.	225.96
309.	40.46	368.	22.47
310.	45.38	369.	131.58
311.	20.23	370.	186.04
312.	64.79	371.	105.44
313.	60.95	372.	31.55
314.	10.56	373.	27.65
315.	14.09	374.	17.81
316.	201.08	375.	36.99
317.	80.00	376.	17.87
318.	112.94	377.	9.06
319.	24.56	378.	16.21
320.	88.92	379.	43.99
321.	109.85	380.	18.33
322.	38.64	381.	32.77
323.	45.70	382.	24.01
324.	107.04	383.	78.97
325.	62.15	384.	99.82
326.	137.21	385.	161.91
327.	41.26	386.	49.74
328.	19.97	388.	184.67
329.	19.61	389.	36.73
330.	65.54	390.	13.63
331.	43.96	392.	16.08
332.	70.46	393.	26.02
333.	85.19	396.	75.98
334.	165.58	400.	60.06
335.	50.96	401.	26.91
336.	165.66		

З місячних вкладок старих родів обезп. $33,449.42

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
5.	2.04	193.	6.63
7.	1.85	195.	6.89
10.	1.16	196.	4.19
14.	14.01	204.	18.80
16.	2.31	206.	19.63
23.	1.03	211.	10.02
25.	18.49	213.	22.59
26.	4.25	217.	82.85
28.	1.24	218.	3.19
29.	6.26	221.	7.60
31.	8.15	223.	4.46
34.	2.15	229.	3.68
37.	2.14	234.	3.53
38.	8.78	235.	2.67
42.	4.45	237.	7.49
44.	6.12	239.	29.11
56.	11.47	242.	8.87
57.	1.26	243.	7.02
58.	4.47	245.	17.20
59.	10.82	246.	1.29
63.	3.54	247.	13.26
64.	5.12	248.	2.08
65.	23.13	252.	1.61
67.	2.68	253.	2.24
70.	7.93	266.	9.45
74.	4.15	267.	11.22
75.	1.96	271.	5.98
78.	9.04	276.	18.48
83.	10.00	277.	1.45
84.	2.41	278.	1.35
85.	4.17	281.	23.24
87.	23.80	284.	3.99
91.	2.77	292.	6.49
92.	2.52	295.	17.21
94.	25.81	301.	14.73
97.	24.28	308.	6.68
100.	8.32	309.	7.26
102.	25.44	313.	2.35
106.	3.26	323.	4.09
110.	8.38	324.	2.41
112.	7.35	326.	13.22
113.	2.45	332.	2.45
115.	2.21	333.	2.45
117.	5.08	334.	2.47
122.	7.73	336.	8.14
130.	10.89	337.	1.16
131.	6.44	338.	7.40
133.	8.51	344.	4.48
137.	8.91	345.	4.15
138.	4.46	346.	2.51
142.	2.67	349.	4.17
143.	2.57	350.	1.70
144.	15.12	351.	2.16
145.	3.53	357.	15.03
146.	2.44	361.	46.00
147.	22.48	363.	7.04
151.	2.37	364.	3.53
152.	1.45	366.	4.73
155.	4.15	367.	7.10
160.	48.09	371.	11.12
163.	13.12	372.	20.84
167.	10.24	382.	6.40
168.	2.67	383.	18.78
174.	4.46	385.	9.76
177.	24.49	388.	5.19
179.	7.49	390.	7.23
183.	7.25	391.	75.69
185.	2.02		

З місячних вкладок нових родів обезп.	$1,219.98
Разом від членів	$34,669.40
Процент від морґечів	6,412.64
Процент від бондів	1,942.38
Сплата морґечів	1,797.00
Зворот коштів А. П. К.	619.32
Зворот процентів до фонду сирітського А. П. К.	241.81

Сирітські части по бл. п.

в. 25	Савка Юлія	166.67
в. 44	Кудрик Стефан	450.00
в. 282	Кіт Данило	500.00
	Разом	$46,799.22

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 25	Савка Юлія	500.00
в. 44	Кудрик Стефан	750.00
в. 57	Михаляк Еміль	500.00
в. 65	Василик Іван	500.00
в. 70	Бішко Василь	1,000.00
в. 76	Рубас Петро	1,000.00
в. 78	Гнап Дмитро	250.00
в. 91	Михалишин Іван	1,000.00
в. 95	Прус Василь	200.00
в. 95	Куц Стах	1,000.00
в. 112	Заграновська П.	750.00
в. 143	Співак Іван	500.00
в. 185	Шлянта Микола	2,000.00
в. 230	Ліський Кіндрат	300.00
в. 282	Кіт Данило	1,000.00
в. 893	Тшаска Казимир	250.00
в. 296	Афтанас Стефан	1,000.00
в. 352	Коваляк Розалія	500.00

Запомоги з фонду запомогового:

в. 2	Малеш Матвій	50.00
в. 10	Кривоніс Григ.	50.00
в. 20	Герман Григорій	50.00
в. 34	Квасниця Яків	50.00
в. 58	Романчук Іван	25.00
в. 61	Уріщак Михайло	50.00
в. 81	Пашкевич Блажей	50.00
в. 94	Перон Микола	50.00
в. 126	Жеребний Мих.	25.00
в. 127	Ґрех Андрій	50.00
в. 196	Гавришко Михайло	50.00
в. 206	Бухтик Семен	50.00
в. 239	Пісечко Іван	100.00
в. 239	Сопко Андрій	75.00
в. 254	Шебелюк Іван	50.00
в. 282	Смороль Йосиф	50.00
в. 283	Юськів Іван	100.00
в. 296	Каліновська Марія	50.00
в. 308	Лесеґанич Петро	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

в. 7	Сідлецький Петро	371.00
в. 74 (ст.)	Білянський А.	236.73
в. 103	Фаріон Антін	95.50
в. 170	Маґура Йосиф	133.00
в. 354	Сечковський Й.	79.50

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	4,032.00
Платня гол. уряду	570.00
Видатки канцелярійні	35.41
Разом	$19,578.14

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. травня остала	$376,952.63
Прихід за червень	46,799.22
Разом	$423,751.85
Розхід за червень	19,578.14
Готівка з кінцем міс. червня остає	$404,173.71

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 404,173.71
Морґечі	1,244,509.90
Бонди	548,996.50
Реальність	125,000.00
Разом	$2,322,680.11

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,683,588.44
" резервовий	332,695.84
" запомоговий	71,098.27
" адміністрац.	15,308.31
" народний	10,227.26
" конвенційний	12,805.74
" сирітський	196,956.25
Разом	$2,322,680.11

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
за червень 1930 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	25.90	40.	4.75
2.	20.25	41.	1.15
3.	12.15	42.	8.78
4.	2.70	43.	4.05
5.	6.10	44.	23.17
6.	2.25	45.	14.62
7.	23.63	46.	1.15
8.	20.25	47.	4.95
9.	23.80	48.	6.10
10.	4.75	50.	6.10
12.	2.25	51.	1.13
13.	5.65	52.	75
14.	1.80	53.	5.85
15.	3.45	54.	3.60
16.	11.05	55.	6.30
17.	4.50	56.	22.95
18.	9.25	57.	8.80
20.	6.75	58.	12.85
21.	10.45	59.	14.25
22.	16.20	60.	1.35
23.	3.83	61.	5.40
24.	17.35	62.	7.00
25.	2.50	63.	20.70
26.	4.05	64.	6.80
27.	1.80	65.	36.00
28.	24.80	66.	3.60
29.	23.85	67.	16.88
30.	17.10	68.	1.80
31.	16.95	69.	4.73
33.	4.95	70.	22.95
34.	20.25	71.	25
35.	2.50	72.	8.50
36.	75	73.	9.23
38.	19.15	74.	1.60
39.	11.02	75.	17.78

Відділ	Заплатив
76.	29.27
77.	7.20
78.	3.60
80.	4.30
81.	6.75
82.	7.85
83.	14.85
85.	14.66
86.	11.70
87.	17.10
88.	65
89.	3.85
90.	27.70
91.	26.35
93.	3.60
94.	15.75
95.	9.25
96.	20.70
97.	21.15
98.	4.30
99.	20.25
100.	5.65
102.	39.60
103.	6.75
104.	18.90
105.	11.95
106.	5.85
107.	8.85
108.	8.35
109.	12.83
112.	19.70
113.	5.63
114.	8.10
115.	90
116.	12.15
117.	1.45
118.	2.05
120.	18.00
121.	14.70
122.	25
123.	10.80
124.	14.40
126.	1.80
127.	11.70
128.	7.45
129.	2.25
130.	11.25
131.	8.55
132.	16.65
133.	9.45
135.	5.85
136.	21.83
137.	27.68
139.	4.05
140.	6.55
141.	2.93
142.	10.60
144.	3.35
145.	2.65
146.	13.05
147.	60.98
148.	4.05
149.	6.98
150.	1.65
151.	7.65
152.	3.68
155.	47.25
156.	13.05
158.	90
159.	10.58
160.	9.23
161.	12.45
162.	2.95
163.	8.10
164.	9.25
165.	2.70
166.	1.58
167.	6.75
168.	23.85
169.	2.05
170.	13.50
171.	25
172.	2.05
173.	5.40
174.	3.60
175.	8.80
176.	4.10
177.	7.00
179.	22.98
181.	10.20
182.	10.15
183.	3.60
185.	6.55
187.	90
188.	4.30
189.	2.70
191.	6.98
192.	6.75
193.	10.80
194.	90
196.	3.60
197.	90
198.	3.40
200.	8.80
201.	6.10
203.	5.85
204.	14.00
205.	5.00
206.	44.78
207.	6.30
208.	2.25
209.	9.70
210.	3.40
211.	7.70
212.	2.30
213.	25.00
214.	9.05
217.	40.72
218.	35.55
219.	5.65
220.	18.68
221.	17.10
223.	28.60
224.	1.35
226.	1.80
227.	6.55
228.	4.10
229.	14.40
230.	31.05
231.	8.10
232.	6.10
233.	68
234.	26.35
235.	7.65
236.	6.15
237.	14.90
238.	2.95

Відділ	Заплатив
239.	29.03
240.	1.00
241.	8.32
242.	13.05
243.	15.25
244.	4.10
245.	19.00
246.	4.73
247.	28.40
248.	4.75
250.	1.35
251.	11.70
252.	7.90
253.	6.08
254.	3.60
255.	5.20
256.	45
257.	3.15
258.	4.25
259.	15.75
261.	1.65
262.	6.75
263.	8.85
264.	3.60
265.	2.25
266.	4.95
267.	5.65
268.	6.60
269.	3.50
270.	18.90
271.	3.85
273.	12.70
274.	10.80
275.	7.45
276.	72.25
277.	4.73
278.	9.00
280.	3.15
281.	2.05
282.	30.50
283.	6.55
284.	1.80
285.	3.60
286.	4.28
288.	26.10
289.	6.52
290.	4.75
292.	25.20
293.	2.05
294.	5.18
295.	26.10
296.	17.80
297.	3.80
298.	5.20
299.	4.30
300.	18.25
301.	11.70
302.	75
303.	2.25
305.	5.65
306.	1.15
307.	5.40
308.	15.15
309.	4.50
310.	4.73
312.	9.90
313.	50
314.	1.60
316.	22.28
317.	12.85
318.	11.93
319.	25
320.	8.55
321.	19.45
322.	2.95
323.	10.65
324.	9.75
326.	13.50
327.	3.85
328.	2.70
330.	3.20
331.	7.00
332.	9.00
333.	8.55
334.	13.95
335.	5.20
336.	19.35
337.	1.65
338.	25.00
339.	13.05
340.	3.15
341.	9.90
342.	29.95
343.	4.75
344.	4.20
345.	16.15
346.	5.20
347.	7.70
349.	11.10
350.	2.08
351.	4.75
352.	8.35
354.	2.70
355.	4.28
357.	3.85
358.	6.80
359.	5.00
360.	11.95
361.	28.15
362.	9.25
363.	20.25
364.	22.05
365.	12.85
366.	3.40
367.	16.80
368.	1.50
369.	20.95
370.	10.35
371.	12.85
372.	50
374.	4.50
375.	2.70
377.	50
378.	1.80
379.	5.85
380.	4.50
381.	4.05
383.	10.35
384.	16.20
385.	19.60
386.	1.55
388.	15.75
389.	90
396.	14.18
400.	15.98
401.	4.05

З місячних вкладок	$3,447.80
Процент від бондів	75.00
Разом	$3,522.80

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

Бабяк Микола, від. 28	$32.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	232.00
Видатки канцелярійні	15.29
Разом	$279.29

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. травня остала	$106,758.65
Прихід за червень	3,522.80
Разом	$110,281.45
Розхід за червень	279.29
Готівка з кінцем міс. червня остає	$110,002.16

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$110,002.16
Морґечі	51,320.00
Бонди	57,218.00
Разом	$218,540.16

Стан довжний:

Фонд посмертний	153,091.85
" адміністрац.	65,448.31
Разом	$218,540.16

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

ЗАСУД ДВОХ КАНАДІЯСЬКИХ МІЛІОНЕРІВ.

Дня 23. червня закінчився в Кальґарах, Альта., один з найбільших і найцікавіщих того рода процесів. Суджено двох міліонерів, Соловея і Милса, біржовиків, яких прилапано на несовісній перепродажі шерів. Продавали те, чого не мали. За це обидва міліонери були приарештовані кілька місяців тому. Провінціональні суди в Онтеріо, Альберті і Брітіш Колюмбії сконфіскували їх рекордові книжки і зарядили слідство. В Альберті розправа проти Соловея і Милса вже покінчилася. Соловея засуджено на 3 місяці тюрми в Летбрідж і $225,000 кари, а Милс дістав один місяць тюрми і $25,000 кари. Обидвох міліонерів випущено на волю за зложенням кавції і вони поїхали до Торонта, щоби там стати перед суд за подібні злочини.

ВІДОЗВА
до родимців з села Богданівки, повіту Скалат.

Комітет будови народнього дому в нашім ріднім селі звернувся до нас односельчан, Українців, перебуваючих в Америці з проханням негайно прийти з допомогою йому на будову народнього дому в нашім селі. Без українського народнього дому в нашому рідному селі не може добре розвиватися наше національне життя.

Коли наші родимці на батьківщині, не зважаючи на страшні злидні й ляцькі утиски, беруться до будови національної твердині, то ми не можемо тут мовчати, але мусимо прийти з якнайщирішою допомогою їм. Дотепер вони одержали допомогу з Канади в сумі 117 дол. 50 центів, а з Америки лише всього 40 долярів, зібраних Ф. Шевчуком та І. Сенюком поміж чужинцями. А деж решта наших краянів, деж решта наших жертводавців?

Нас тут в Америці є досить. Подивімся, як инші односельчане допомагають своїм краянам на будівлю народних твердинь. Ми вкриємо себе соромом і ганьбою недбальства, коли не прийдемо на допомогу нашим братам в краю. Ми знаємо, що тепер в Америці безробіття, але також знаємо, що між нами є такі люди, які можуть скласти жертви й навіть поважні. Порівнаймо своє становище зі страшною бідою наших братів у краю й ми побачимо, яка їх велика жертвенність, порівнюючи до нашої.

Ми в Нортгемптоні вже зробили початок збірці й зложили по 5 долярів: В. Андрусишин, Д. Дробот, С. Тюхтій і В. Саюк. Крім того один зі згаданих відступив на народний дім свій уділ у земельному банку на 25 долярів.

Дорогі Родимці! Порозуміймося більше в цій справі листовно та розлічнім ширшу акцію на допомогу нашим братам в краю, щоби збудувати народний дім на користь українській справі, а нам на славу.

Хто хотів би порозумітися листовно в цій справі, той хай пише на адресу В. Андрусишина: P. O. Box 61, Northampton, Pa.

Василь Саюк.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1931.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошення до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотів би в своїм оголошенню помістити також і фотографію чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотографії, то значить, що його оголошення буде о стільки дорожше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотографії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 30 серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

ФОТОГРАФІЇ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які є при відділах У. Н. Союза (коли який кружок, співацьке товариство і т. п. не есть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не будеться поміщувати у календарі), хотілиб, аби їх фотографії були поміщені в календарі на 1931 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30. серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотографією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $10.00. Ці гроші уживеться на покриття коштів виготовлення з фотографії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.